

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN HALFWEG 1-29 TE GENT (OOST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 588

Rapport opgemaakt door: Maarten Praet

Derbystraat 51

9051 Gent

februari 2018

Dossiernr. 23009.R.01

Projectcode OE: 2017L123

Gent

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2017L123
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
• straat + nr.:	Halfweg 1-29
• postcode :	9000
• fusiegemeente :	Gent
• land :	België
Lambertcoördinaten (EPSG:31370)	
Kadaster	
• Gemeente :	Gent
• Afdeling :	9
• Sectie :	B
• Percelen :	559D, 559C, 558F/54, 558 ^E /54, 558D/2, 592P/5, 592S/5 (partim), 592L/5, 592M/5 en een deel openbaar domein
Onderzoekstermijn	december 2017 – januari 2018
Thesauri	Bureauonderzoek, Gent, 20 ^{ste} eeuw, meersen, Watersportbaan, opgehoogd terrein

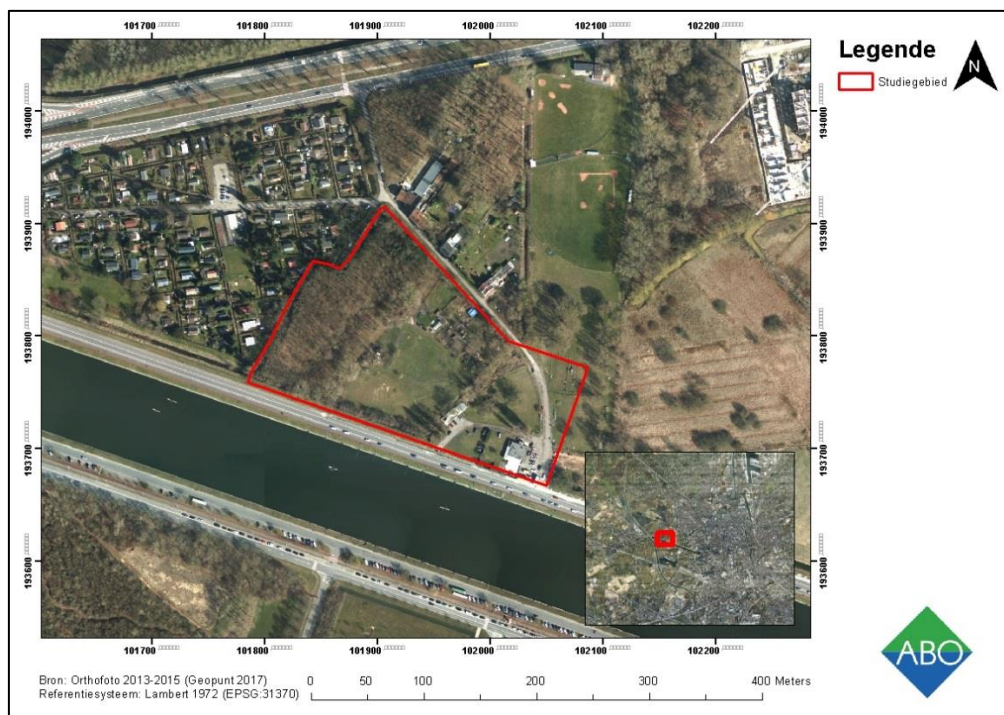
1.2 WETTELIJK KADER

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de aanleg van een sportcomplex aan de Halfweg 1-29 te Gent.

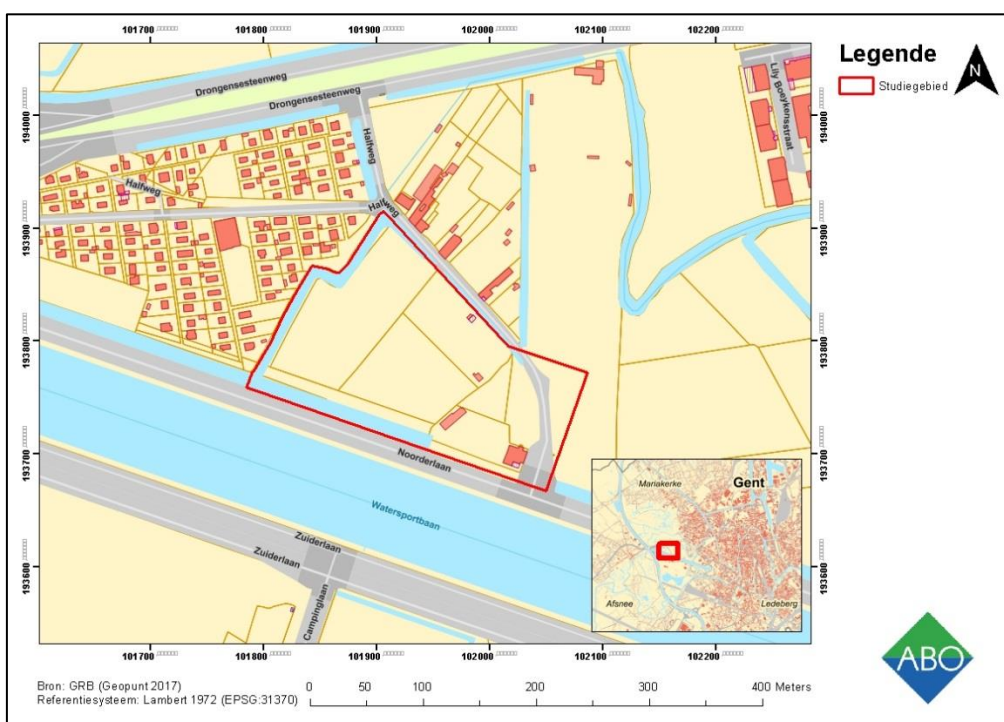
Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de grens van 3.000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem de grens van 1.000m² (ca. 36.706m²) overschrijdt buiten een archeologische zone, moet er in het kader van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

1.3 AFBAKENING STUDIEGEBIED

Het studiegebied is gelegen aan de Halfweg, ter hoogte van de percelen 559D, 559C, 558F/54, 558^E/54, 558D/, 592P/5, 592S/5 (partim), 592L/5, 592M/5 en een deel openbaar domein. De grenzen van de percelen vormen de grenzen van het studiegebied met uitzondering van perceel 592S/5. Dit perceel wordt slechts deels aangesneden door de geplande werken. De afbakening ter hoogte van dit perceel stemt dan ook overeen met de grens der werken.

Figuur 1: Ligging studiegebied. Orthofotomozaïek (grootschalige winteropnamen, kleur 2013-2015) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2017)

Figuur 2: Ligging studiegebied. GRB met aanduiding studiegebied (Geopunt 2017)

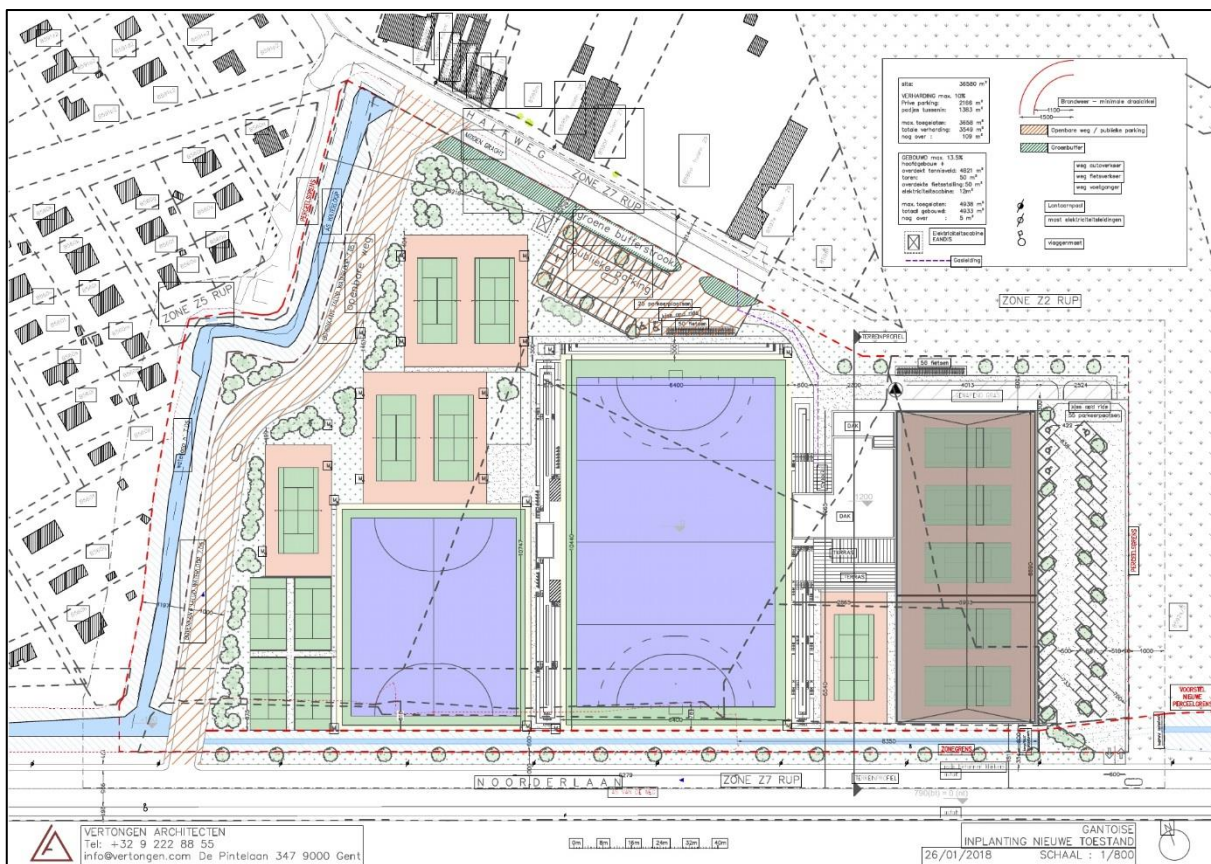
¹ Het originele opmetingsplan wordt bijgevoegd in de bijlage voor een optimale leesbaarheid.

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

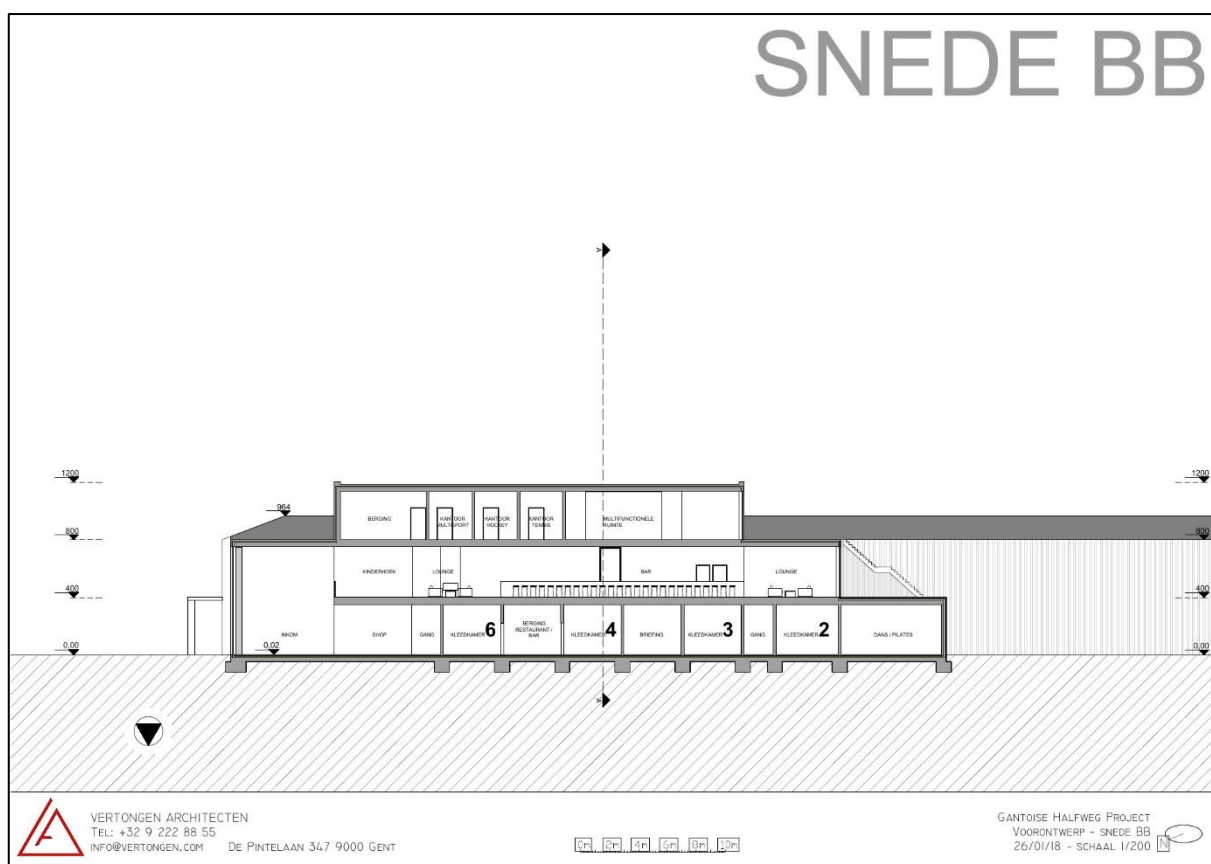
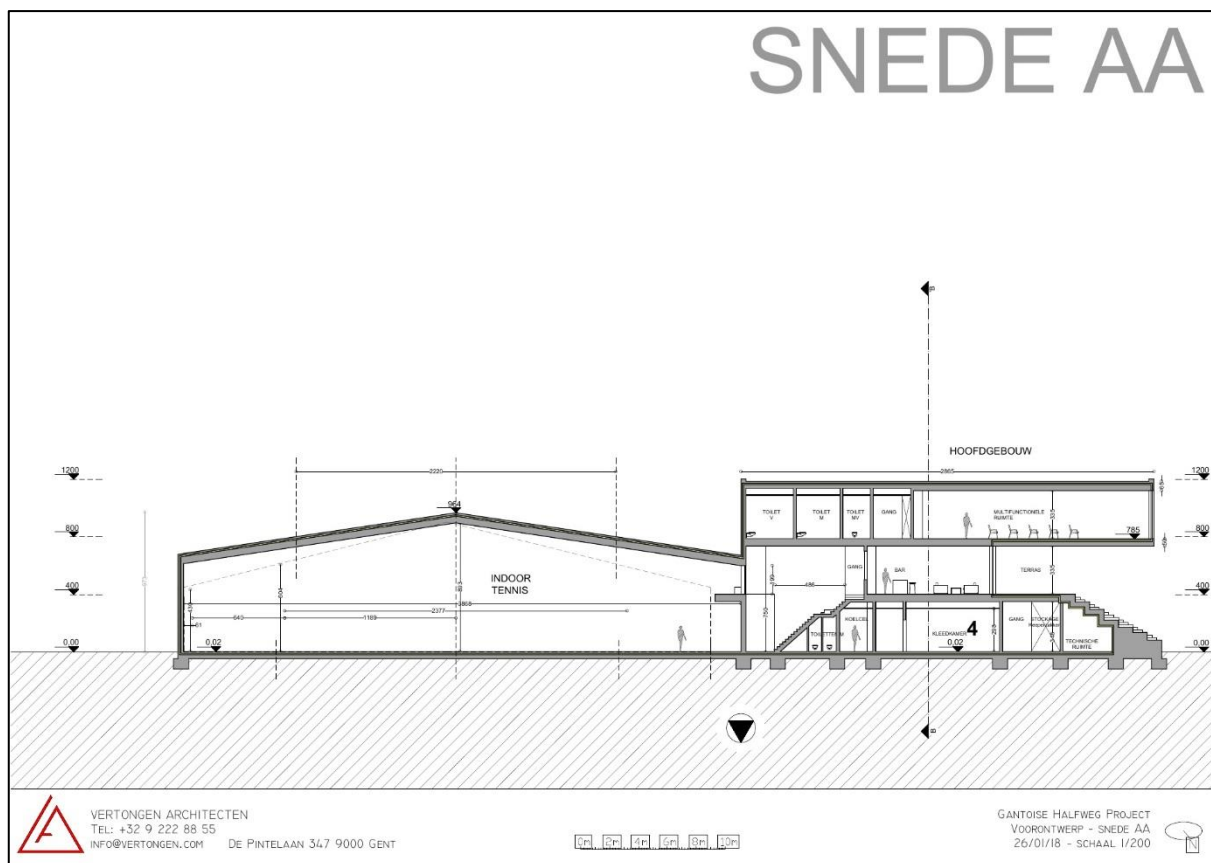
De verschillende loten worden samengevoegd tot één geheel. De bestaande gebouwen worden gesloopt en de bomen worden gerooid. Voor de speelvelden is een vlakke en egale topografie vereist. Bijgevolg zal het terrein genivelleerd worden tot op een maaiveldhoogte van 7.92mTAW, wat overeenstemt met de hoogte van het midden van de Noorderlaan. Het huidige laagst gemeten punt is 7.22mTAW; het hoogste 8.58mTAW. De gracht langs de Noorderlaan zal heraangelegd en verlengd worden. De maximale ontgravingsdiepte is -1.42m-mv (6.5mTAW) met een maximale breedte van 6m.

De funderingen van het hoofdgebouw en de overdekte tennisvelden zullen tot op een vorstvrije diepte van -0.70m-mv worden aangelegd. Er worden hierbij geen kelders voorzien. Voor de aanleg van de hockey- en tennisvelden alsook de verhardingen wordt een stabiele steenpuinkoffer voorzien tot -0.40m-mv. Alle verhardingen die geen deel uitmaken van de sportvelden zal waterdoorlatend uitgevoerd worden. De tribunes worden natuurlijk aangelegd met de grond van de site zelf.

Verder worden regenwaterputten met ondergrondse pompen voorzien tussen het grote hockeyveld en de dubbele tennisvelden. Hiervoor wordt een maximale ontgravingsdiepte van - 2.50m-mv gerekend. Tot slot zal een openbare weg worden aangelegd die de Halfweg zal verbinden met de Noorderlaan, maar dit valt buiten de huidige bouwaanvraag.

Figuur 4: Inplantingsplan van de geplande werken (opdrachtgever 2018)

3 GEMOTIVEERD ADVIES

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO NV naar aanleiding van heraanleg de aanleg van een nieuw sportcomplex aan de Halfweg 1-29 te Gent. Het doel van dit onderzoek was driedig. Ten eerste werd op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede werd nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde werd nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

- 1) Uit het historisch, archeologisch, cartografisch en landschappelijk onderzoek (hfdst. 3 en 4) blijkt dat het terrein binnen een nat en drassig meersengebied is gelegen dat pas in de afgelopen decennia bewoonbaar is geworden. Vanaf het midden van de 20ste eeuw werd het terrein opgehoogd en heraangelegd in functie van de aanleg van de Watersportbaan en de Blaarmeersen. Dit ophogingspakket werd vastgesteld bij een booronderzoek uit 2015. De diepte hiervan bedroeg 2.5m. Aangezien de bovenste 2.5m van het bodemarchief uit opgehoogde gronden bestaat, kunnen hier geen archeologische resten *in situ* worden aangetroffen.
- 2) De geplande werken voorzien in de aanleg van een sportcomplex binnen opgehoogd terrein. De bodemingrepen zullen niet dieper reiken dan het ophogingspakket dat aan de hand van boringen werd vastgesteld tot op een diepte van -2.5m-mv. Mogelijke archeologische resten worden bijgevolg niet bedreigd door de geplande bodemingrepen.
- 3) Het archeologisch potentieel is zeer laag op basis van een landschappelijke, historische en archeologische analyse. Daarnaast zijn de geplande werken ook dermate beperkt dat indien er mogelijke archeologische resten aanwezig zouden zijn, deze niet zouden worden bedreigd door de bouwwerken. Bijgevolg is het potentieel tot kennisvermeerdering zeer laag tot nihil.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt **geen verder archeologisch onderzoek** geadviseerd.

4 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	Director		6 februari 2018
Toon Moeskops	Business Unit Manager		6 februari 2018
Anouk Van der Kelen	Archeoloog / Kwaliteitsverantwoordelijke		6 februari 2018
Jan Coenaerts	Archeoloog / Kwaliteitsverantwoordelijke		6 februari 2018

5 BIBLIOGRAFIE

5.1 LITERAIRE BRONNEN

Bauwens-Lesenne, 1962. Bibliografisch repertorium der oudheidkundige vondsten in Oost-Vlaanderen (vanaf de vroegste tijden tot aan de Noormannen), *Oudheidkundige repertoria* 2.

Crombé P., Van Der Haeghen G., 1994. Inventaris van de Midden-Paleolithische vindplaatsen in Noordwestelijk België, *Archeologische Inventaris Vlaanderen* 3, 103-130.

De Moor G., 2000. Kaartblad 22. Toelichtingen bij de quartairgeologische kaart van België – Vlaams gewest. Ministerie van de Vlaamse gemeenschap, afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.

Bral G., 1977. Gent-Drongen (O.-VI.): middeleeuwse motte, *Archeologie* 1977/1, 25.

CadGIS 2017: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 10 oktober 2017).

Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2017.

Charles L., Laleman MC., Lievois D., Steurbaut P., 2008. *Van walsites en speelhoven. Het vrije van Gent bij Jacques Horenbault (1619)*, Gent.

De Decker S., 1997-1998. Vanuit de hoogte, een vergelijkende studie van de inplanting van castrale mottes in de provincie Oost-Vlaanderen, onuitgegeven licentiaatsverhandeling.

Demeulemeester J., 1983. Castrale motten in België; *Archaeologia Belgica*, 200-225.

Desittere M., 1977. *Handelingen Gent*, 225-235.

DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2016: Topografische kaarten [online], <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage> (geraadpleegd op 10 oktober 2017)

Geopunt Vlaanderen 2017: Basiskaarten (Luchtfoto 2015, Stratenplan) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 10 oktober 2017).

Geopunt Vlaanderen 2017: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 10 oktober 2017).

Geopunt Vlaanderen 2017: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, WRB Soil Units, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 10 oktober 2017).

In Flanders Fields Kenniscentrum: luchtfoto's en militaire kaarten 2017.

Inventaris bouwkundige Erfgoed: IBE 2017.

Laleman MC., 2007. Mahatma Gandhistraat 30, Hoosmolen, *Archeologisch onderzoek in Gent 1999-2006*.

Laleman MC., Raeymakers E., 1999. Vondstmeldingen. Mahatma Gandhistraat 30, Hoosmolen, *Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent* 23, 85.

Laleman MC., 1997. Vondstmeldingen. Mahatma Gandhistraat 30, Hoosmolen, *Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent* 21, 100-102.

Laleman MC., Lievois D., 1996. Vondstmeldingen. Mahatma Gandhistraat 30, Hoosmolen, *Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent* 23, 85.

Laleman MC., Vandenhouste J., 1982. Stadsarcheologie in Gent, *Archaeologia Mediaevalis* 5, 47-49.

Laleman MC., Raverschot P., 1981. Drongen, een middeleeuwse motte, *Stadsarcheologie Gent* 2, 2-27.

Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online], www.ngi.be (geraadpleegd op 10 oktober 2017).

Raveschot P., 1990. Vondstmeldingen, *Stadsarcheologie Gent* 2, 55.

Stoops G., 1995. Vondstmeldingen, *Stadsarcheologie Gent* 1, 56.

Steurbaut P., Stoops G., 2007. Drongen, Drongenplein 26, Norbertijnenabdij, *Archeologisch onderzoek in Gent 1999-2006. Bodem en Monument in Gent* 2 (1), 180.

Van Doorselaer A., 1976. Drongen (O.-VI.): voormalige Norbertijnerabdij, *Archeologie* 1976/2, 86.

Vanmarcke A., 1977. De krypte van de Meense Kapucijnenkerk. *De Leiegouw* XIX, 473-479.

Van Ranst E & Sys C., 2000, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.

Vermeiren G., 1998. Vondstmeldingen. Mahatma Gandhistraat 30, Hoosmolen, *Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent* 22, 71-13.